

Quickscan soorten Wet natuurbescherming zonnepark Noorderdiep, Stadskanaal

Quickscan soorten Wet natuurbescherming zonnepark Noorderdiep, Stadskanaal

Opdrachtgever

VrijOpNaam

Contactpersoon

Dhr. M. Kluytmans

Status

Definitief

Datum

13 september 2018

Vrijgave

Drs. D.E. Heidinga

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	5
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	10	
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	10
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	11
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	14
3 Conclusie	15	
3.1	Conclusie beschermde soorten	15
3.2	Benodigde vervolgstappen	15
4 Literatuur en bronnen	17	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

VrijOpNaam is van plan om een zonnepark aan te leggen op weilanden langs het Noorderdiep in Stadskanaal in de provincie Groningen (zie figuur 1).

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB geraadpleegd op 3 september 2018) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 4 september 2018 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksg gebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. De bomen rondom het plangebied zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holten en nesten.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft meerdere percelen langs het Noorderdiep in Stadskanaal gelegen in provincie Groningen (zie figuur 1). Het plangebied ligt in het noordoosten van Stadskanaal in het landelijk gebied met veel agrarisch landgebruik in de omgeving. De percelen betreffen weilanden voor grasproductie. Aan de noordoost kant van het plangebied bevindt zich een bomenlaan die bestaat uit eiken, elzen en berken. Aan deze kant ligt ook een sloot van een meter breed. De oevervegetatie langs de sloot bestaat voornamelijk uit liesgras en brandnetel. Door het plangebied lopen twee greppels voor de afwatering, de greppels stonden ten tijde het veldbezoek droog. De noordzijde wordt begrensd door een bosperceel dat bestaat uit jonge essen, eiken en elzen. Verder wordt het gebied begrensd met tuinen van de woningen te zuidwesten van het gebied, deze tuinen zijn zeer gevarieerd in beplanting met veel bes dragende struiken, naaldbomen en fruitbomen. In het zuiden van het gebied ligt een paardenwei.

Figuur 1 De ligging van het plangebied Noorderdiep in Stadskanaal (Bron: Google Earth Pro).

1.5 Planbeschrijving

Voor de aanleg van de het zonnepark zal zullen er stellages in het perceel worden aangebracht om de zonnepanelen op te monteren. Voor het aanbrengen van de stellages zal het niet nodig zijn om de grond vooraf te bewerken. Daarnaast zullen er kabels ten behoeve van de zonnepanelen ingegraven worden. Voor de installatie van het zonnepark zal er met zwaar materiaal gewerkt worden. Aan de noordoost kant van het plangebied wordt na de installatie een haag geplant.

Foto 1 De percelen waar het zonnepark komt gezien vanuit het zuiden.

Foto 2 De sloot (links) die parallel loopt met het Noorderdiep en de bomenlaan langs het Noorderdiep (rechts).

Foto 3 *Het bosperceel aan de noordwest kant van het plangebied bestaand uit jonge essen, eiken en elzen.*

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek (NDFF) blijkt dat de jaarrond beschermde huismus en buizerd in Stadskanaal voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn zowel huismussen als de buizerd waargenomen.

Huisumus

Huismussen kunnen in de directe omgeving van het plangebied broeden. De stallen en woningen in de directe omgeving van het plangebied vormen een zeer geschikt broedhabitat voor huismussen. De huismussen zullen alleen de randen van het plangebied gebruiken om te foerageren. Met de huidige plannen blijven deze bestaan.

Buizerd

De bomen in de directe omgeving zijn gecontroleerd op mogelijke buizerdnesten. De bomen zijn ongeschikt voor buizerds om te broeden. Het bosperceel aan de noordkant van het plangebied is te jong en daarmee ook te laag voor buizerds om in te nestelen. De bomenlaan langs het Noorderdiep zijn geen nesten aangetroffen. Uit de bronnenonderzoek blijkt dat de dichtstbijzijnde buizerd nest op circa 1,5 km ten zuiden van het plangebied ligt. De aanwezigheid van een buizerdnest in de directe omgeving van het plangebied is op basis van het veldbezoek uitgesloten. De buizerd zou het plangebied hooguit kunnen gebruiken als foerageergebied.

Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn er verschillende vogelsoorten waargenomen die het plangebied en de directe omgeving kunnen gebruiken als broedgebied. Dit waren boerenzwaluw, gaai, zwarte kraai, tijftjaf, zwarte roodstaart, grote bonte specht, pimpelmees, koolmees, zanglijster, boomkruiper, zwartkop en kievit. De percelen van het plangebied zijn klein en omringd door bomen en woningen. Dit maakt het gebied ongeschikt voor veel weidevogels zoals de kievit. De bomen vormen een gevaar in de vorm van predatoren die vanuit daar kunnen jagen op de broedvogels. De overige broedvogels zullen de struiken en bomen aan de randen van het perceel gebruiken om te broeden.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Door het uitsluiten van nesten van jaarrond beschermde broedvogels zijn er geen negatieve gevolgen te verwachten. Het afnemen van foerageergebied van de buizerd is niet essentieel, deze heeft in de omgeving genoeg alternatieven om te foerageren. Nader onderzoek is niet nodig.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om het broedseizoen te ontzien en de werkzaamheden zoveel mogelijk in de periode september tot en met maart uit te voeren.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het ongeschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Ook zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen het plangebied en omgeving. Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Daarom zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek (NDFF) komen geen waarnemingen van vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied naar voren. Echter is het voorkomen van soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger wel te verwachten.

Verblijfplaatsen

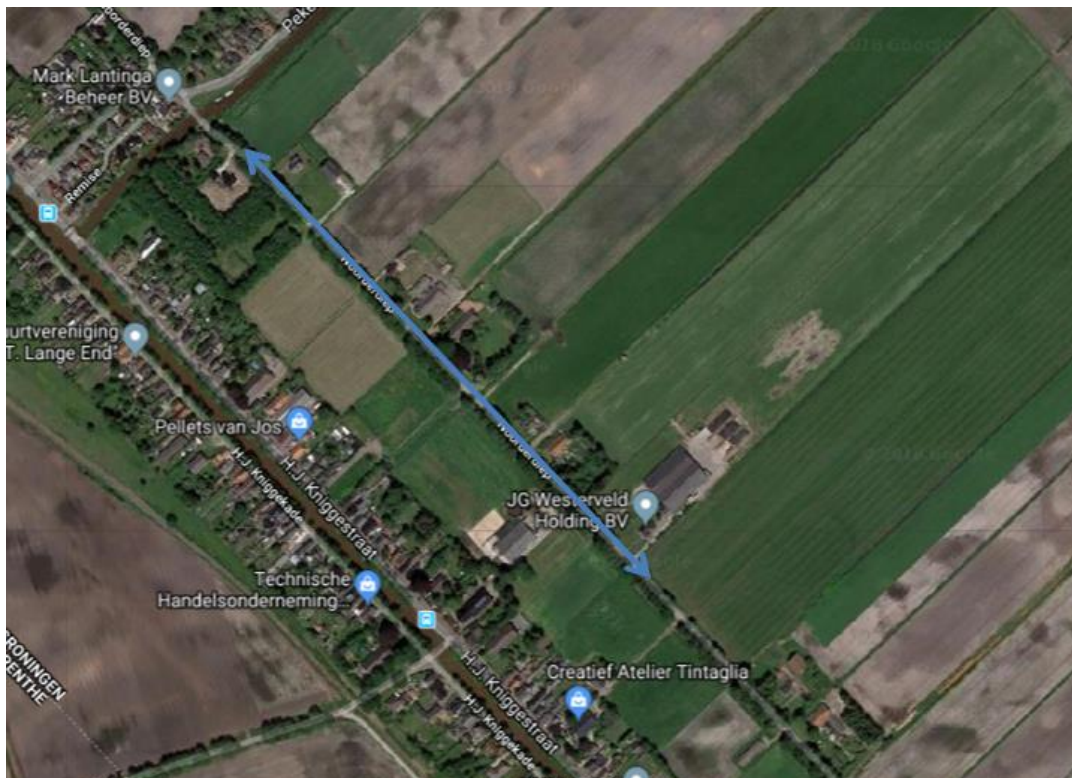
Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. Langs de randen van het plangebied zijn bomen met geschikte holtes aanwezig. Deze holtes (zie foto 4) zijn geschikt als verblijfplaatsen voor boom-bewonende vleermuissoorten. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuissoorten.

Foto 4 Voor vleermuis geschikte holtes in de bomen langs het Noorderdiep.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. De bomenlaan langs het Noorderdiep (zie figuur 2) is zo'n lijnvormige structuur die een potentiële vliegroute kan zijn.

Figuur 2 Potentiële vliegroute langs het Noorderdiep, aangeven met blauwe pijl.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden zoals eerder beschreven in paragraaf 1.5 kunnen een negatief effect hebben op potentiële verblijfplaatsen en vliegroute. In de bomen langs de Noorderdiep kunnen lichtgevoelige soorten zoals de watervleermuis en gewone grootoorvleermuis een verblijfplaats hebben en/of ze kunnen de bomenlaan langs het Noorderdiep als vliegroute gebruiken. Wij adviseren om tijdens de aanlegfase geen bouwlampen te gebruiken om negatieve effecten op lichtgevoelige soorten te voorkomen. Tijdens de gebruiksfase van het zonnepark zijn geen negatieve effecten te verwachten, potentiële verblijfplaatsen en vliegroute blijven bestaan. Het gebied is geen essentieel foerageergebied waardoor er geen negatieve effecten optreden.

2.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Algemeen

Het plangebied is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren zoals de bever en otter. Het intensieve agrarische gebruik van de omgeving en de aanwezigheid van honden maken het plangebied ongeschikt voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Ook ontbreken bekende waarnemingen beschermde grondgebonden zoogdieren. De aanwezigheid van beschermde zoogdieren van de Habitatrichtlijn is dan ook uit te sluiten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.4 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in de regio voor. Door het ontbreken van voortplantingswateren zoals vennen en geschikte sloten maken het plangebied is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën en reptielen.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet aan de orde.

2.2.5 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van water, geschikte vegetatie, vennetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor beschermde insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied niet uit te sluiten. Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van bosmuis en ree.

Voor nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Steenmarter

Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn op basis van het veldbezoek niet uit te sluiten. Langs de randen aan de oostwest kant waar het plangebied aan grenst met de tuinen zijn geschikte plekken voor verblijfplaatsen van steenmarter. Echter zullen deze randen door het de werkzaamheden niet aangetast worden en is vernietiging van verblijfplaatsen niet aan de orde. De steenmarter kan het plangebied gebruiken als foerageergebied. Het foerageergebied van de steenmarter zal mogelijk afnemen maar er zijn in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig.

Effecten en vervolg

Voor steenmarter geldt geen vrijstelling. Verstoring van de soort is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan worden negatieve effecten op verblijfplaatsen van uitgesloten. Hier is geen nader onderzoek voor nodig.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Groningen een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- Rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor vogels zoals pimpelmees, koolmees en gaai aanwezig;
- In en rond het plangebied komt de nationaal beschermde steenmarter voor. Hier geldt geen vrijstelling voor;
- In de bomen rond het plangebied zijn geschikte holtes aanwezig voor boombewonende vleermuissoorten;
- De bomenlaan langs de Noorderdiep is een potentiële vliegroute voor vleermuizen;
- In en rond het plangebied komen verder een aantal nationaal beschermde soorten voor, namelijk bosmuis en ree. Voor deze andere soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 voor een overzicht). De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Om negatieve effecten op de potentiële verblijfplaatsen en/of vliegroute te voorkomen, dient men tijdens de aanlegfase niet in de avond te werken en bouwverlichting uit te schakelen.
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli).
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door het rooien van de struiken in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

4 | Literatuur en bronnen

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro., 2009. Tele Atlas.
- Kennisdocument Buizerd, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Watervleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 3 september 2018.
- Ontwerpverordening natuurbescherming Provincie Groningen, 2016.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

Drs. D.E. Heidinga

Veldwerk

A. Sibma & J. Koster

Rapportage

J. Koster

Kwaliteitscontrole

H.J. Steendam

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Quicksan soorten Wet natuur-
bescherming zonnepark Noorderdiep, Stadskanaal.
Rapport P18222, Assen.

Foto's: Jasper Koster